Knjižničarske novice

dr. Mojca Rupar Korošec, Narodna in univerzitetna knjižnica

Virtualna konferenca Generative AI in Libraries 2024

Glavna organizatorka virtualne konference **Generative AI in Libraries (GAIL)** je bila Breanne Kirsch, direktorica knjižnice (Illinois College). Odbor za načrtovanje konference je bil širok (21 strokovnjakov s področja informacijske tehnologije in vseh vrst knjižnic).

Namen virtualne trodnevne konference GAIL, ki je potekala 11., 12. in 13. junija 2024 vsak dan tri ure, je spodbujati globlje razumevanje tega, kako lahko generativna umetna inteligenca spremeni knjižnične storitve, kot so: raziskovalna podpora, upravljanje zbirk, dostop do storitev, ozaveščanje in sodelovanje, hkrati pa obravnava izzive in etične vidike, ki jih ta nova tehnologija prinaša v knjižnice.

Tema letošnje konferenceje bila: *Prompt or Perish: Navigacija generativne umetne inteligence v knjižnicah.*

Ključnih tematskih sklopov je bilo pet:

- Orodja UI.
- UI in informacijska pismenost.
- Vpliv UI na knjižnične storitve.
- Etični vidiki in politika v UI.
- Implementacija UI v knjižnicah.

Konference se je udeležila tudi dr. Mojca Rupar Korošec iz Narodne in univerzitetne knjižnice s prispevkom *Etična umetna inteligenca v knjižnici*, ki je bil uvrščen v sklop Etični vidiki in politika v UI.

Seje v tej smeri so se spopadle s kompleksnimi etičnimi posledicami sprejetja umetne inteligence v knjižnicah in visokem šolstvu. Predavatelji smo raziskovali vprašanja, kot so zasebnost podatkov, algoritemska pristranskost, pravice intelektualne lastnine in potreba po odgovornem upravljanju umetne inteligence. Razprave so zajemale razvoj politik umetne inteligence, vpliv umetne inteligence na dostopnost in pravičnost ter strategije za podporo raznolikim skupinam uporabnikov. Udeleženci smo pridobili globlje razumevanje etičnih izzivov, povezanih z umetno inteligenco, in se naučili dobrih praks za spodbujanje njene odgovorne uporabe v knjižničnih kontekstih. Predstavitve sklopa Etični vidiki in politika v UI so tretji dan potekale po naslednjem vrstnem redu:

- Secret Sauce – Tessa Withorn
- Razvoj politik – April Sheppard
- Etična umetna inteligenca – dr. Mojca Rupar Korošec

Sporočilo konference je bilo, da knjižnice lahko omogočijo kritično razmišljanje o podatkih v različnih kontekstih in razmišljanje o vplivu različnih pristopov do podatkov in informacij.

UI lahko knjižnicam prinese veliko koristi, saj izboljša učinkovitost, olajša upravljanje informacij, izboljša iskanje in dostop do virov ter podpira raziskovalne dejavnosti. Pri uvajanju umetne inteligence v knjižnice je ključnega pomena skrb za etične in varnostne vidike, zagotavljanje kakovosti podatkov ter upoštevanje potreb in zahtev uporabnikov. Na ta način lahko UI resnično spremeni učinkovitost in kakovost storitev, ki jih knjižnice zagotavljajo svojim uporabnikom.

Poudarek konference je bil, da k problematiki pristopamo iskreno in s polnim zavedanjem in odgovornostjo do sprememb v družbi. Za razširjanje vseh teh novosti potrebujemo mednarodno razumevanje in aktivno vključenost v dogajanje, ne pa samo opazovanje, sledenje in spremljanje.

Posnetki bodo objavljeni na YouTube kanalu organizatorjev.